

ת"פ 47725/03/17 - מדינת ישראל נגד שי ברל דב שצברג

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 47725-03-17 מדינת ישראל נ' שצברג

בפני
בעניין: כבוד השופטת טל תדמור-זמיר
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שי ברל דב שצברג

הנאשמים

גמר דין

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום שמייחס לו עבירות של זיוף בכוונה לקבל דבר ושימוש במסמך מזויף, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום ונקבע כי הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו, מבלי להרשיעו בדיון.

כתב האישום

1. כעולה מעובדות כתב האישום, במועדים הרלבנטיים הנאשם היה מורשה חתימה ובעל שליטה בחברת "דב נכסים" ולחברה הצטבר חוב לחברת החשמל, שהיה אמור לגרום לניתוק מבנים שבניהולה לחשמל. בתאריך 5.6.14 או במועד סמוך לכך, זייף הנאשם במחשבו הביתי מסמך, לפיו הוא העביר כביכול לחברת החשמל סך של 20,000 ₪ בהעברה בנקאית (להלן: "המסמך המזויף"). הנאשם הציג את המסמך המזויף בפני חברת החשמל על מנת שהחשמל המסופק לנכסיו לא ינותק, למרות אי תשלום החוב.

תסקיר שירות המבחן

2. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 36, נשוי, אב לשני ילדים (הבכור בעל צרכים מיוחדים) ומגדל עם אשתו את בתה מנישואיה הראשונים. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, שירת שירות צבאי חלקי מחמת בעיות בריאותיות, עם שחרורו מהצבא עבד בעבודות שונות בניהול פאבים ומסעדות ובגיל 24 עבר להתגורר בארה"ב למשך 5 שנים, שם עבד כעצמאי בתחום של שיפוץ ומכירת בתים. בגיל 29 שב הנאשם לארץ ובשנת 2011 הקים את החברה הנזכרת בכתב האישום, שהעניקה שירותים לוועדי בתים. בשנת 2010 הנאשם החל ללמוד משפטים, אולם בסיום השנה השנייה הפסיק את לימודיו, עקב משבר כלכלי אליו נקלע בעסק, משבר שאף הביא לסגירת העסק בשנת 2014. במסגרת אותו משבר הנאשם צבר חובות, בין היתר, מול חברת החשמל וכשהוגבל על ידי

הבנקים ולא יכול היה עוד ללוות מהם כסף, פנה לשוק האפור וצבר גם שם חובות.

במקביל למשבר הכלכלי, חווה הנאשם משברים משפחתיים - אמו נפטרה ממחלת הסרטן ובנו הבכור אובחן כסובל מאוטיזם.

בהתייחס לעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, הנאשם נטל אחריות מלאה עליהן, ביטא בושה וחרטה על מעשיו, כמו גם צער, הן כלפי משפחתו והן כלפי לקוחותיו שנפגעו. הנאשם הסביר כי המשבר הכלכלי והחובות שצבר, התחושה שהוא אינו יכול להביא לניתוקן של 20 משפחות, שהוא התחייב לתת להן שירות, מחשמל והאיומים והלחצים הן מצד אותן משפחות והן מצד השוק האפור, כאשר לא עמד בחובות שצבר מולם, הם שהובילו אותו לבצע את העבירות. הנאשם מסר כי מחמת תחושת הבושה והאכזבה מהמצב אליו הוא נקלע בעסק הוא לא פנה לעזרת משפחתו.

עם זאת, הנאשם ביטא שביעות רצון מכך שמאז ביצוע העבירות הוא שיקם את חייו בדיו, פרע את כל חובותיו וכיום הוא עובד כסמנכ"ל מכירות בחברת "לינקין מדיה בע"מ". הנאשם הציג לשירות המבחן מכתב הערכה ממנו עולה כי הוא מועסק בחברה מאז ינואר 2017, במסגרת תפקידו הוא מחזיק ברישיונות רבים, לרבות רישיון יועץ מטעם הרשות האוסטרלית לניירות ערך, נדרש לקיים פגישות ייעוץ מול נציגי חברות בישראל ומחוצה לה ומנהליו מביעים שביעות רצון וביצועיו והתנהלותו בחברה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם בעל תפיסות פרו חברתיות, ניהל אורח חיים נורמטיבי וגילה תפקוד תקין במישורי חיי השונים עד ביצוע העבירות בתיק דנן וכי מעורבותו באירוע דנן באה על רקע הימצאותו בתקופת משבר רגשי, כלכלי ותפקודי ולא על רקע דפוסי מרמה מושרשים. שירות המבחן אף התרשם כי הנאשם מגלה מודעות לבעייתיות שבהתנהגותו ועצם קיומו של ההליך המשפטי מהווה גורם מציב גבול ומעורר חרדה עבורו. כי כך, ונוכח מאמציו של הנאשם לשקם את חייו, שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד אינו גבוה, אף ללא צורך בהתערבות טיפולית.

המלצת שירות המבחן הינה להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 250 שעות, תוך הימנעות מהרשעתו.

טיעוני הצדדים הן לעניין ההרשעה והן לעניין העונש

3. **ב"כ המאשימה** הפנתה לעובדות כתב האישום, לעבירות בהן הורשע הנאשם, לרקע לביצוע העבירות (הרצון למנוע ניתוק חשמל במבנים המצויים בחברה שבבעלות הנאשם) וטענה כי העבירות פוגעות בסדר החברתי ובחיי מסחר תקינים, כמו גם בחופש הרצון של הזולת וכי הפגיעה מתבטאת בעצם ההטעיה, כמו גם באינטרס רכושי ובהיות העבירות קשות לגילוי.

ב"כ המאשימה ציינה כי לנאשם אמנם אין עבר פלילי, אולם טענה כי מנגד מדובר בסכום כסף משמעותי. כן הפנתה לפסיקה, כדי ללמד על מדיניות הענישה הנוהגת וטענה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

אשר להרשעת הנאשם, ב"כ המאשימה ביקשה שלא להיעתר להמלצת שירות המבחן, שכן הנאשם לא הוכיח שהרשעתו תגרום לו לנזק קונקרטי, שבה ועמדה על ההלכה לפיה שיקולי בית המשפט שונים משל שירות המבחן וטענה כי בנסיבות העניין האינטרס הציבורי מחייב הרשעה ונוכח עיסוקו הנוכחי של הנאשם, אף מתחדד הצורך בהרשעה, למען יידעו מעסיקים שאין מדובר באדם שלא נפל בו רבב.

בסיכום טיעוניה ביקשה ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם.

4. **ב"כ הנאשם** עמד על חלופה הזמן מאז ביצוע העבירות (4 שנים), הזכיר כי כתב האישום הוגש בחלופה 3 שנים מיום ביצוע העבירה והדגיש הודאתו המיידית של הנאשם, כבר בחקירה. כן פרט את הרקע לביצוע העבירות, כפי שבא לידי ביטוי בתסקיר - רצונו של הנאשם להימנע מניתוק החשמל, מחשש לתגובות נזעמות של לקוחותיו - וציין כי עם גילוי דבר העבירה הנאשם פנה לבנק והודה בזיוף המסמך. ב"כ הנאשם טען כי אין מדובר בעבירה מתוככמת, אלא בעבירה קלה לגילוי תוך מספר ימים, שלא נלוו לה עבירות נוספות - מעשה שטות שנועד למנוע עוול אחד תוך ביצוע עוול אחר ויש בכך כדי להציב את העבירות ברף הנמוך של עבירות מסוגן. ב"כ הנאשם הוסיף כי הנאשם פעל ללא לאות כדי להחזיר את החוב במלואו, לכסות את חובות החברה שאותה ניהל (בסך כמיליון ₪) ולאחר סגירתה הצליח להתברג בחברה גדולה בתפקיד בכיר, מה שמלמד שהסיכוי להישנות העבירות, נמוך.

ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שמפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרושם של שירות המבחן מהנאשם וטען כי עיסוקו הנוכחי של הנאשם דורש רמת מהימנות גבוהה והרשעה תגדע את יכולתו להמשיך במקצועו, תביא לרגרסה גדולה במצבו הכלכלי ובכוש עיסוקו בעתיד. לכן ביקש לסיים את ההליך ללא הרשעה, תוך אימוץ המלצות שירות המבחן.

5. **הנאשם** טען כי מהרגע שפנו אליו מהמשטרה לא היתה לו כוונה להכחיש שביצע את העבירה תחת לחץ שעבר באותה תקופה ולמרות התקופה הקשה שבה היה נתון כלכלית ומשפחתית, הוא לקח את עצמו בידים, לא ברח מהחובות שלו ודאג להחזירם עד תום. כן טען כי הוא רשאי לעבוד הן ברשות לניירות ערך באוסטרליה והן ברשות לניירות ערך בדרום אפריקה וקרוב לוודאי שהרשעה תביא לסיום העסקתו, לכן גם לא פנה למעסיק לקבל מכתב. הנאשם הבטיח שאין סיכוי שבית המשפט יראה אותו שוב. ביום 1.3.18, ברשות בית המשפט, סרק הנאשם לתיק מכתב מאת מעסיקו, כדי ללמד על הפגיעה הקונקרטית הצפויה כתוצאה מהרשעתו בדיון.

שאלת הרשעת הנאשם

6. הלכה פסוקה היא כי משוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם ואילו רק במקרים יוצאי דופן שבהם אין סביר בהנזקה הצפוי וילנאשם מההרשעה לביטחון ומרתה של העבירה, יפטור בית המשפט את הנאשם מהרשעה (רע"פ 432/85 **רומנו נ' מ"י** (28.8.85)). ההכרעה במקרים אלה תיעשה בהתאם למבחנים שנקבעו בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מ"י** (21.8.97) לפיהם, ראשית יש לבחון האם סוג העבירה ונסיבותיה מאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים ושנית, יש לבחון האם הרשעת הנאשם תפגע פגיעה חמורה בשיקומו (כן ראו ע"פ

9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מ"י (31.12.07); רע"פ 9042/17 היאם עאבד נ' מדינת ישראל (27.12.17)).

7. בע"פ 5985/13 **הראל אבן נ' מ"י** (2.4.14) שב בית המשפט העליון ובחן את השיקולים העומדים בפני בית המשפט בבואו לבחון אי הרשעתו של נאשם, וכך נקבע:

"....בפסיקת בית משפט זה נמנו שיקולים ונקבעו מבחני-משנה על מנת להדריך ולכוון את שיקול הדעת אם ראוי להימנע מהרשעת אדם שאשמתו הוכחה. מחד גיסא, שיקולי שיקום המתמקדים בנסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם, כגון: עברו הפלילי והסבירות כי ישוב ויעבור עבירות; האם העבירה מלמדת על דפוס התנהגות כרוני של הנאשם או שמדובר בהתנהגות מקרית ויחידה; נסיבות ביצוע העבירה; מעמדו ותפקידו של הנאשם, והקשר בין העבירה לבין אלה; השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי; יחסו של הנאשם כלפי העבירה, קרי, האם לקח אחריות והתחרט על ביצועה; משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; גילו, מצבו האישי והבריאותי ועוד. מאידך גיסא, ניצבים שיקולים שבאינטרס הציבור, כגון: טיב העבירה וחומרתה; מידת פגיעתה באחרים; הרציונאל שבבסיס הכלל המחייב הרשעה; המסר החברתי ועוד (הלכת כתב, עמוד 344; עניין לאופר, פסקאות 9-11). הנטל הוא על הנאשם המבקש להימנע מהרשעתו לשכנע כי מן הראוי לחרוג בעניינו מדרך הכלל, וכי שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי (ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (13.3.2006))."

8. ברע"פ 2180/14 **ספיר שמואלי נ' מדינת ישראל** (24.4.14) (להלן: "**פס"ד שמואלי**") חזר בית המשפט העליון על ההלכה לפיה הימנעות מהרשעה היא בגדר "חריג שבחריגים" ונקבע כי על בית המשפט להשתכנע שהפגיעה הצפויה בעתידו של הנאשם אינה שקולה לתועלת הציבורית שתצמח מהרשעהו לא להסתפק ב"תרחיש תיאורטי" בנוגע לנזק שעלול להיגרם לנאשם, אלא להצביע על קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר צפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה. החובה להצביע על נזק קונקרטי, עולה בקנה אחד עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לשיקומו של הנאשם.

מן הכלל אל הפרט,

9. יישום הכללים שפורטו לעיל בענייננו, מביא אותי למסקנה כי המקרה דנן נמנה על אותם מקרים חריגים שבהם ניתן להימנע מהרשעת הנאשם, ואנמק.

ראשית, הנאשם נטל אחריות מלאה לביצוע העבירות עוד בחקירתו במשטרה והמשיך בכך הן בפני שירות המבחן והן בפני בית המשפט, בטיעונו לעונש. הנאשם אף הביע חרטה על מעשיו והבין את החומרה ואת פוטנציאל הנזק הטמון בהם, הן כלפי חברת החשמל ולקוחותיו והן כלפי עצמו ומשפחתו.

שנית, מדובר בנאשם בן 36, שמזדהה עם ערכים נורמטיביים ומגלה תפקוד חיובי במישורי חייו השונים. הנאשם נעדר

עבר פלילי ודומה כי האירוע דנן מהווה מעידה חד פעמית בחייו. אף שירות המבחן התרשם כי העבירות לא בוצעו על רקע נורמות התנהגות עברייניות, אלא על רקע היות הנאשם בתקופת משבר.

שלישית, המושג 'שיקום' אינו מוגדר בחוק העונשין, אך בתי המשפט, על דרך השגרה, מתייחסים אליו כאל שינוי תודעתי בקרב מבצע העבירה, שינוי המאפשר, במבט צופה פני עתיד, לשער כי העבריין לא ישוב לבצע עבירות דומות. עבריין ששוקם משמעו עבריין אשר קנה את הכישורים להתמודד עם הגורמים הפנימיים והחיצוניים אשר הביאו אותו לידי ביצוע העבירה (ראו לעניין זה: **גבריאל הלוי, תורת דיני העונשין** (כרך ג, 2010) בעמ' 674-686).

בענייננו, התסקיר, לצד טיעוני הנאשם ובא כוחו לעונש, מלמדים כי מאז ביצוע העבירה בשנת 2014, הנאשם עשה כל מאמץ אפשרי והצליח, בתוך פרק זמן לא רב, לכסות את מלוא חובותיו בסך של למעלה ממיליון ₪. בין היתר, הנאשם החזיר אף את החוב מושא כתב האישום. ועוד, הנאשם השתלב במקום עבודה חדש, שב לנהל אורח חיים תקין והדברים מתיישבים עם הערכת שירות המבחן כי הסיכון להישנות המעשים מצד הנאשם נמוך וכי עצם ניהול ההליך דנן מהווה גורם מציב גבול ומעורר חרדה עבורו. בנסיבות אלה, אני סבורה כי יש לראות את הנאשם כמי ש"השתקם".

רביעית, שוכנעתי כי הרשעה תגרום לנאשם נזק קונקרטי. הנאשם עובד כסמנכ"ל מכירות בחברת "לינקין מדיה בע"מ", בעל רישיון יועץ מטעם הרשות לניירות ערך באוסטרליה ובדרום אפריקה וממכתב שהציג ממעסיקו עולה מפורשות כי חרף שביעות רצון החברה מתפקודו של הנאשם בחברה וההבנה שמדובר במעידה חד פעמית, ככל שהוא יורשע, תיאלץ החברה לשקול סיום העסקתו באופן מיידי, בעוד אם הוא ינוקה מכל רישום פלילי, העסקתו בחברה תימשך.

חמישית, אל מול חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, יש לשקול את נסיבות ביצוען. היטיב לבטא זאת ב"כ הנאשם, כשציין שמדובר במעשה שנועד למנוע עוול, תוך גרימת עוול אחר. אין עסקינן במעשה מתוחכם, אלא בזיוף שבוצע במחשב הביתי של הנאשם, ללא שיתוף של אנשים נוספים, ובסופו של יום, לא גרם נזק ממשי לחברת החשמל, אלא אך עיכב את ניתוקם של אותם לקוחות של הנאשם מחשמל. אין חולק כי החוב הוחזר לחברת החשמל. בכל אלה אכן יש כדי להציב את העבירות ברף התחתון של עבירות הזיוף.

שישית, עיון בפסיקה מלמד כי במקרים דומים אחרים נמנעו בתי המשפט מהרשעת הנאשמים.

כך למשל, בע"פ (חי') 35782-06-10 **מדינת ישראל נ' יבגני פרסין** (31.10.10) דובר בנאשם שהציג לעיריית חיפה חוזי שכירות פיקטיביים, אותם הוא הכין וחתם עליהם בעצמו, לעולים חדשים ובהסתמך על אותם חוזים, זכה להנחות בתשלומי הארנונה בסך כולל של 17,710.72 ₪, בגין תקופה של שלוש שנים. בית המשפט התחשב בגילו של הנאשם (60), בהיותו נהג מונית ובהיותו חולה סרטן, אימץ את המלצת שירות המבחן ונמנע מהרשעתו. ערעורה של המדינה על אי ההרשעה, נדחה.

בע"פ (ב"ש) 48671-08-15 **גולדנברג נ' מדינת ישראל** (16.3.16) דובר בנאשמת ששימשה כשליחה של "נתיב" - גוף הפועל מטעם ישראל במדינות חבר העמים, כדי לעודד את זיקת היהודים באותן מדינות ליהדות ולישראל ואחראי בין היתר על נושא של זכאות לעלייה ארצה והנפקת אשרות. כן שימשה הנאשמת כאחראית וכקונסול לענייני עליה בעיר

קיינו במדינת מולדביה. במסגרת תפקידה, שינתה הנאשמת מסמכים של בקשה לעלות ארצה מכח חוק השבות, לאחר שהבקשה סורבה, וכך הביאה להכרה בבעלת הבקשה כבעלת זכות שיבה, בהליך שהתנהל בבית המשפט.

בית משפט השלום גזר על הנאשמת 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אולם הנאשמת ערערה על חומרת עונשה ובית המשפט המחוזי קיבל את הערעור, נתן משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (8 שנים), להסרת המחדל, להעדר עבר פלילי והיות האירוע חד פעמי, לעובדה שהרשעת הנאשמת תשלול ממנה את עיסוקה וקבע כי בנסיבות יש להימנע מהרשעתה.

סוף דבר

10. בהתחשב במכלול השיקולים והנימוקים שפורטו לעיל, סבורה אני כי נסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן עולות כדי אותם מקרים חריגים בהם ניתן להימנע מהרשעת הנאשם, מבלי לפגוע באינטרס הציבורי.

על כן, הריני מטילה על הנאשם צו של"צ בהיקף של 250 שעות, ללא הרשעה, בהתאם לתכנית שתוכן על ידי שירות המבחן ותועבר לאישור בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

בית המשפט הסביר לנאשם את משמעות צו השל"צ והזהירו כי אם לא ימלא אחר הצו או יעבור עבירה נוספת, ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו ולגזור את עונשו מחדש.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ח, 29 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.